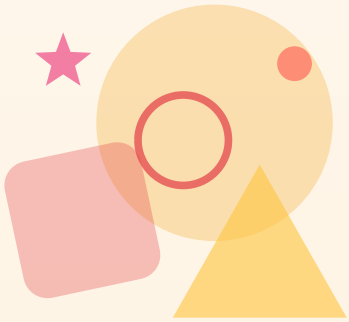
Talim Noktası.

7. Sınıf

Türkçe

Miktar bildiren kelimeler ve durum bildiren fiilimsiler

5. Tema: Okuma Kültürü · Konu 07 · Konu Anlatımı

5. TEMA

Miktar bildiren kelimeler ve durum bildiren fiilimsiler

Bu temada neler var?

1 Okuyalım: Sahaftaki Yaz 4
2 Ne Kadar? Miktar Bildiren Kelimeler 7
3 Nasıl? Durum Bildiren Fiilimsiler 10
4 Yazım ve Noktalama Köşesi 14
★ Konu Testi 17
★ Cevap Anahtarı 19

“Kitap güzeldi.” cümlesi bize bir yargı bildirir ama kitabın ne kadar güzel olduğunu söylemez. “Kitap oldukça güzeldi.” ile “Kitap çok güzeldi.” cümleleri ise aynı yargının derecesini farklı biçimde anlatır. “Kitabı okudum.” cümlesi de okumanın nasıl yapıldığını söylemez. “Kitabı altını çizerek okudum.” dediğimizde ise okuma biçimimiz hemen gözümüzün önüne gelir. Bu konuda kelimeleri miktar yönünden belirten kelimeleri ve fiilden türeyip bir işin nasıl yapıldığını bildiren kelimeleri tanıyacak, onları cümlelerinizde işlevine uygun kullanacaksınız.

Bu konuda

- Özgün bir metni okuyacak, metindeki miktar ve durum bildiren kelimeleri bulacaksınız.
- **Çok, az, biraz, daha, en, pek, oldukça, epey, bir hayli** gibi kelimelerin cümlenin anlamına katkısını belirleyeceksiniz.
- Miktar bildiren kelimelerin fiilleri, sıfatları ve zarfları nasıl belirttiğini ayırt edeceksiniz.
- **Gülümseyerek, acele etmeden, koşa koşa, koşarcasına** gibi fiilden türeyip durum bildiren kelimeleri belirleyecek ve kullanacaksınız.
- Bu kelimelerin yazımında daha önce öğrendiğiniz kuralları uygulayacaksınız.
- Bu kelimelerin dil bilgisindeki adlarını ezberlemeniz gerekmez; cümleye kattıkları anlamı fark etmeniz yeterlidir.

Anahtar kavramlar

miktar · derece · karşılaştırma · ne kadar sorusu · durum · nasıl sorusu · fiilimsi · ikileme

Etkinlik 1

Ön değerlendirme: Ne biliyorum?

1. “Bu soru zordu.” cümlesine bir kelime ekleyerek sorunun ne kadar zor olduğunu belirtiniz.
2. “Ali, Ece’den uzundur.” cümlesine hangi kelimeyi eklerseniz karşılaştırma daha açık olur?
3. “Kardeşim odaya girdi.” cümlesine “koşmak” fiilinden türeyen bir kelime ekleyerek kardeşin nasıl girdiğini belirtiniz.
4. “Birçok” ve “pek çok” kelimelerinden hangisi bitişik yazılır?

Notlarım

1 Okuyalım: Sahaftaki Yaz

Etkinlik 2

Okumadan önce

- Başlığı ve görseli inceleyiniz. “Sahaf” kelimesinin anlamını biliyor musunuz? Bilmiyorsanız metni okurken tahmin etmeye çalışınız.
- Metni sessiz okuyunuz. Okurken anlatıcının okuma alışkanlığının nasıl değiştiğine dikkat ediniz.

★ SAHAFTAKİ YAZ

Yaz tatilinin ilk haftasında annem beni mahallemizdeki sahafa, Rıza Amca’nın yanına götürdü. Dükkân oldukça küçüktü ama raflar tavana kadar kitapla doluydu. İçeri girer girmez eski kâğıt kokusu burnuma geldi.

— Kitapları çok severim, dedim. Geçen hafta beş kitap bitirdim!

Rıza Amca gözlüğünü burnunun ucuna indirip bana baktı:

— Beş kitap mı? Bu epey fazla. Peki, en çok hangisini sevdin?

Biraz düşündüm. Kitapların adlarını hatırlıyordum ama ne anlattıklarını pek hatırlamıyordum. Yanaklarım kızardı.

Rıza Amca gülümseyerek raftan ince bir kitap çekti:

— Bu hafta yalnızca bunu oku. Ama acele etmeden, her sayfanın tadını çıkararak oku.

İlk gün kitabı bir solukta bitirmek istedim. Sonra Rıza Amca’nın sözünü hatırladım. Sayfaları yavaş yavaş çevirdim, beğendiğim cümlelerin altını çizerek okudum. Bazı cümleleri sesli okuduğumda kulağıma daha güzel geldiklerini fark ettim.

Hafta sonunda dükkâna koşa koşa gittim. Rıza Amca’ya kitabı baştan sona anlattım: kahramanın neden o kadar üzgün olduğunu, sonunda nasıl umut bulduğunu, en sevdiğim cümleyi…

Rıza Amca beni hiç sözümü kesmeden dinledi. Sonra:

— Gördün mü? dedi. Bu kitabı geçen haftaki beş kitaptan daha iyi tanıyorsun. Kitap okumak bir yarış değil. Az ama anlayarak okumak, çok ama koşarcasına okumaktan çok daha değerlidir.

O yaz dükkâna çok sık gittim. Kitapların tozunu alıp onları raflara dizdim, gelen müşterilere en sevdiğim kitapları önerdim. Dükkânın kedisi de her öğleden sonra pencerenin önünde kıvrılıp uyurdu. Yaz boyunca okuduğum kitap sayısı azaldı ama aklımda kalanlar bir hayli arttı.

Bu metin özgün olarak yazılmıştır.

Kelime köşesi

- **sahaf:** Eski ve kullanılmış kitap alıp satan kimse; bu işin yapıldığı dükkân.
- **bir solukta:** Hiç ara vermeden, çabucak.
- **tadını çıkarmak:** Bir şeyden sonuna kadar zevk almak.
- **müşteri:** Bir dükkândan alışveriş yapan kimse.

Etkinlik 3

Metinde ne yazıyor?

1. Anlatıcı, Rıza Amca'nın "En çok hangisini sevdin?" sorusuna neden cevap veremedi?
2. Rıza Amca, anlatıcıya kitabı nasıl okumasını önerdi?
3. Aşağıdaki tabloyu metne göre doldurunuz.

	Yazın başında	Yazın sonunda
Okunan kitap sayısı		
Aklında kalanlar		
Okuma biçimi		

1. Rıza Amca'nın "Kitap okumak bir yarış değil." sözünü kendi ifadenizle açıklayınız.

Ne öğrendik?

1. Metindeki olayları oluş sırasına göre 1'den 4'e kadar numaralandırınız: ( ) Anlatıcı kitabı Rıza Amca'ya anlattı. ( ) Rıza Amca anlatıcıya ince bir kitap verdi. ( ) Anlatıcı beş kitap okuduğunu söyledi. ( ) Anlatıcı cümlelerin altını çizerek okudu.

2 Anlatıcı, o yaz boyunca dükkânda hangi işleri yaptı?

3 Metinde Rıza Amca'nın sabırlı bir dinleyici olduğunu gösteren cümleyi bulunuz.

4 Bu metinde asıl vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sahaflarda yalnızca eski kitaplar satılır.
B) Çok sayıda kitap okumak her zaman en iyisidir.
C) Bir kitabı anlayarak ve tadını çıkararak okumak önemlidir.
D) Kitaplar bir haftada okunmalıdır.

Notlarım

2 Ne Kadar? Miktar Bildiren Kelimeler

Metinde “Dükkân **oldukça** küçüktü.” cümlesini okudunuz. “Dükkân küçüktü.” deseydik dükkânın küçük olduğunu öğrenirdik ama ne kadar küçük olduğunu bilemezdik. **Oldukça** kelimesi, “küçük” kelimesinin derecesini belirtmiştir.

Tanım Miktar bildiren kelimeler

Bir fiilin, sıfatın ya da başka bir zarfın anlamını miktar ya da derece yönünden belirten kelimelere miktar bildiren kelimeler denir. Bu kelimeler “ne kadar?” sorusunun cevabıdır. Dil bilgisinde bunlara miktar zarfı da denir.

En sık kullanılan miktar bildiren kelimeler şunlardır: **çok, az, biraz, daha, en, pek, oldukça, epey, bir hayli, gayet, fazla, kadar** (bu kadar, o kadar). Bu kelimeleri bulmak için belirttikleri kelimeye “ne kadar?” sorusunu sorarız:

- **Fiili belirtir:** Kitapları **çok** severim. (Ne kadar severim? Çok.) **Biraz** düşündüm. (Ne kadar düşündüm? Biraz.)
- **Sıfatı belirtir:** Dükkân **oldukça** küçüktü. Kahraman **o kadar** üzgündü ki... (Ne kadar küçük? Ne kadar üzgün?)
- **Başka bir zarfı belirtir:** Dükkâna **çok** sık gittim. (Ne kadar sık? Çok.) Bu kitabı **daha** iyi tanıyorsun.

Çok, az, biraz gibi kelimeler bir ismin önünde de kullanılabilir: çok kitap, az su. Bu durumda ismin miktarını bildirir. Bu konuda fiilleri, sıfatları ve zarfları belirten kullanımlar üzerinde duracağız.

Miktar bildiren kelimelerin belirttiği kelimeler

Cümlenin anlamına katkısı: Miktar bildiren kelimeler, bir yargının derecesini ayarlar. Aynı cümle, bu kelimeler değiştikçe farklı bir anlam kazanır. Aşağıdaki şeritte derece soldan sağa doğru artar. Bu sıralama yaklaşıktır; cümlenin anlamına göre değişebilir.

Az dereceden çok dereceye

- **Daha** iki varlığı ya da durumu karşılaştırır: Bu kitap ötekinden **daha** kısa.
- **En** bir varlığın ya da durumun ötekilerin hepsini geçtiğini, yani en üst dereceyi bildirir: Rafın **en** eski kitabı bu.
- **Pek** olumlu cümlede "çok" anlamındadır: Bu masal **pek** hoştu. Olumsuz cümlede ise "çok değil, az" anlamı verir: Ne anlattıklarını **pek** hatırlamıyordum.

Notlarım

Örnek 1: Ne kadar sorusunun cevabını bulalım

Soru: Aşağıdaki cümlelerdeki miktar bildiren kelimeleri bulunuz. Her birinin hangi kelimeyi belirttiğini yazınız.

> a) Bu roman bir hayli uzun.
> b) Kütüphanede biraz dinlendik.
> c) Kardeşim benden daha hızlı okur.
> ç) Bu soruyu en kolay sen çözersin.

Çözüm: a) **bir hayli:** "uzun" kelimesini belirtir (Ne kadar uzun?). b) **biraz:** "dinlendik" fiilini belirtir (Ne kadar dinlendik?). c) **daha:** "hızlı" kelimesini belirtir ve karşılaştırma yapar. ç) **en:** "kolay" kelimesini belirtir ve en üst dereceyi bildirir.

Ne öğrendik?

1. "Bu kitap ilginçti." cümlesini, kitabın ne kadar ilginç olduğunu belirten iki farklı kelimeyle yeniden yazınız.

2. "Ödevini bitirmek için biraz zaman lazım." ile "Ödevini bitirmek için bir hayli zaman lazım." cümleleri arasındaki anlam farkı nedir?

3. "Pek" kelimesini önce olumlu, sonra olumsuz bir cümlede kullanınız.

4. "Bu masal öteki masallardan daha kısa." cümlesinde "daha" kelimesinin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?
   A) En üst dereceyi bildirmiştir.
   B) İki masalı karşılaştırmıştır.
   C) İşin nasıl yapıldığını bildirmiştir.
   D) Bir zaman bildirmiştir.

3 Nasıl? Durum Bildiren Fiilimsiler

Metinde "Rıza Amca **gülümseyerek** raftan ince bir kitap çekti." cümlesini okudunuz. **Gülümseyerek** kelimesi "gülümsemek" fiilinden türemiştir. Ama bu cümlede bir iş bildirmez; asıl işin, yani kitabı çekmenin **nasıl** yapıldığını anlatır.

Tanım Durum bildiren fiilimsiler

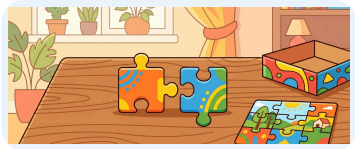
Fiilden türeyip cümlede başka bir işin nasıl yapıldığını bildiren kelimelere durum bildiren fiilimsiler denir. Bu kelimeler cümlede fiile sorulan "nasıl?" sorusunun cevabıdır.

Durum bildiren fiilimsiler çoğunlukla şu eklerle kurulur:

- **-arak / -erek:** Rıza Amca **gülümseyerek** kitabı uzattı. Cümlelerin altını **çizerek** okudum.
- **-madan / -meden: Acele etmeden** oku. Beni sözümü **kesmeden** dinledi.
- **-a -a / -e -e:** Fiil tekrarlanarak kurulur: Dükkâna **koşa koşa** gittim. Çocuklar **güle güle** oynadı.
- **-casına / -cesine:** "Sanki öyleymiş gibi" anlamı katar: Kitabı **koşarcasına** okudu.
- **-ıp / -ip:** Çoğu zaman iki işi sıralar, bazen de durum bildirir: Kedi pencerenin önünde **kıvrılıp** uyurdu. (Nasıl uyurdu? Kıvrılarak.)

Notlarım

BİRLEŞTİRİR

İki cümleyi tek cümlede toplar: “Gülümsedi. Kitabı uzattı.” yerine “Gülümseyerek kitabı uzattı.” deriz. Anlatım kısalır, akıcılaşır.

CANLANDIRIR

İşin nasıl yapıldığını gözümüzün önüne getirir: “Dükkâna gittim.” cümlesi bize yalnızca gittiğimizi söyler. “Dükkâna koşa koşa gittim.” cümlesi ise heyecanımızı da anlatır.

NASIL SORUSU

Fiile “nasıl?” diye sorarız. “Hava kararmadan eve döndük.” cümlesinde “kararmadan” kelimesi “ne zaman?” sorusunun cevabıdır; burada durum değil, zaman bildirir.

Durum bildiren fiilimsilerin cümleye kattığı anlam

	Durum bildiren kelime olmadan	Durum bildiren kelimeyle
-arak -erek	Kitabı okudum.	Kitabı altını çizerek okudum.
-madan -meden	Beni dinledi.	Beni sözümü kesmeden dinledi.
-a -a -e -e	Dükkâna gittim.	Dükkâna koşa koşa gittim.
-casına -cesine	Kitabı okudu.	Kitabı koşarcasına okudu.
-ıp -ip	Kedi rafın önünde yattı.	Kedi rafın önünde kıvrılıp yattı.

Örnek 2: Durum bildiren kelimeyi bulalım

Soru: Aşağıdaki cümlelerdeki durum bildiren fiilimsileri bulunuz ve fiile sorduğunuz soruyu yazınız.

> a) Ninem masalı ağır ağır, tane tane anlatarak bizi uyuttu.
> b) Kardeşim hiç sıkılmadan iki saat kitap okudu.
> c) Kuşlar ağaçtan ağaca uçarcasına sıçrıyordu.

Çözüm: a) **anlatarak:** Nasıl uyuttu? Anlatarak. b) **sıkılmadan:** Nasıl okudu? Sıkılmadan. c) **uçarcasına:** Nasıl sıçrıyordu? Uçarcasına. “Ağır ağır” ve “tane tane” kelimeleri de durum bildirir ama fiilden türemedikleri için fiilimsi değildir.

Örnek 3: İki cümleyi birleştirelim

Soru: Aşağıdaki cümle çiftlerini durum bildiren bir fiilimsi kullanarak tek cümlede birleştiriniz.

> a) Ela kitabı okudu. Önemli yerleri işaretledi.
> b) Öğretmenimiz konuşmadı. Bizi dikkatle dinledi.

Çözüm:

> a) Ela önemli yerleri işaretleyerek kitabı okudu.
> b) Öğretmenimiz hiç konuşmadan bizi dikkatle dinledi.

Birinci cümlede “işaretleyerek” kelimesi okumanın, ikinci cümlede “konuşmadan” kelimesi dinlemenin nasıl yapıldığını bildirir. “Ela kitabı açıp okudu.” gibi bir birleştirmede ise “-ıp” eki çoğu zaman yalnızca iki işi sıralar; bu yüzden durum bildirmek için en uygun ek değildir.

Bağlantı: Okuma hızımızı amacımıza göre ayarlamak

Bir gazetedeki haber başlıklarına hızla göz gezdirebiliriz. Bir romanın en heyecanlı bölümünü ise yavaş yavaş, tadını çıkararak okumak isteriz. Ders çalışırken de önemli yerlerin altını çizerek, gerektiğinde durup düşünerek okuruz. İyi bir okur, okuma hızını amacına göre ayarlar. Rıza Amca’nın öğüdü de buna dayanır: az ama anlayarak okumak.

Etkinlik 4

Yazma görevi: Okuma alışkanlığımı anlatıyorum

Kendi okuma alışkanlığınızı anlatan iki paragraflık bir yazı yazınız. Ne zaman, nerede ve nasıl okuduğunuzu, en sevdiğiniz kitabı ve onu neden sevdiğinizi anlatınız.

1. Yazınızda en az dört farklı miktar bildiren kelime kullanınız. Bunlardan biri karşılaştırma bildiren “daha” olsun.
2. En az üç farklı durum bildiren fiilimsi kullanınız (-arak, -madan, -a -a gibi).
3. Kısa iki cümleyi durum bildiren bir fiilimsiyle birleştiriniz.
4. Yazınızı arkadaşınızla değiştiriniz. Arkadaşınız, miktar bildiren kelimelerin altını tek, durum bildiren fiilimsilerin altını çift çizgiyle çizsin.

★ PUANLAMA ANAHTARI

Ölçüt	Tam (3)	Kısmen (2)	Henüz değil (1)
Miktar bildiren kelimeler	Dört farklı kelime yerinde kullanılmış	İki ya da üç kelime kullanılmış	Bir kelime ya da hiç yok
Durum bildiren fiilimsiler	Üç farklı ek yerinde kullanılmış	Bir ya da iki ek kullanılmış	Hiç kullanılmamış
Cümle birleştirme	Anlam bozulmadan birleştirilmiş	Birleştirilmiş ama anlam kısmen değişmiş	Birleştirme yok
Yazım	Bu kelimelerin yazımı doğru	Bir hata var	Birden çok hata var

✓ Ne öğrendik?

1. “Kardeşim odaya girdi.” cümlesini önce “-arak”, sonra “-a -a” ekiyle kurulmuş bir kelime ekleyerek yeniden yazınız.

2. “Hiç düşünmeden cevap verdi.” cümlesinde “düşünmeden” kelimesi hangi soruya cevap verir?

3. “Yağmur başlamadan eve vardık.” cümlesindeki “başlamadan” kelimesi durum mu yoksa zaman mı bildirir? Açıklayınız.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde durum bildiren bir fiilimsi vardır?

A) Kitabı dün akşam bitirdim.
B) Kitabı not alarak okudum.
C) Kitap rafın en üstündeydi.
D) Kitabı çok beğendim.

4 Yazım ve Noktalama Köşesi

Miktar ve durum bildiren kelimeleri yazarken en sık karıştırılan kurallar şunlardır:

Bitişik yazılanlar: biraz, birçok, birkaç, oldukça, epeyce. Bu kelimeler tek kelime sayılır.

Ayrı yazılanlar: pek çok, bir hayli, az çok, o kadar, bu kadar. Bu sözler iki kelimeden oluşur. "Daha" ve "en" kelimeleri de kendilerinden sonraki kelimeden ayrı yazılır: daha güzel, en güzel.

İkilemeler: İkilemeler ayrı yazılır, aralarına virgül konmaz: koşa koşa, güle güle, yavaş yavaş.

Ekler: Durum bildiren ekler kelimeye bitişik yazılır ve ses uyumuna göre değişir: koşarak, gülerek; bakmadan, düşünmeden; koşarcasına, gülercesine. Ünlüyle biten fiillerde araya "y" girer: okuyarak, dinleyerek.

Miktar ve durum bildiren kelimelerin yazımı

	Örnek	Kural
Bitişik	biraz, birçok, birkaç, oldukça, epeyce	Tek kelime sayılır, bitişik yazılır.
Ayrı	pek çok, bir hayli, az çok, o kadar	İki kelimeden oluşur, ayrı yazılır.
İkileme	koşa koşa, güle güle, yavaş yavaş	Ayrı yazılır, araya virgül konmaz.
Ekler	gülerek, bakmadan, koşarcasına	Kelimeye bitişik yazılır, ses uyumuna göre değişir.

Tuzağa düşme!

Birçok mu, pek çok mu?

"Birçok" ve "birkaç" bitişik yazılır: birçok kitap, birkaç sayfa. "Pek çok" ve "bir hayli" ise ayrı yazılır: pek çok kitap, bir hayli zaman. Bu sözleri karıştırmamak için yazdıktan sonra kuralları hatırlayıp kontrol etmek gerekir.

Örnek 4: Yazım yanlışlarını düzeltelim

Soru: Aşağıdaki cümlelerdeki yazım ve noktalama yanlışlarını bulup düzeltiniz.

> a) Bu kitabı bir az daha okumak istiyorum.
> b) Kütüphanede pekçok yeni kitap vardı.
> c) Çocuklar bahçeye koşa, koşa çıktı.
> ç) Kapıdan koşar casına çıktı.

Çözüm: a) “Biraz” bitişik yazılır: **biraz daha.** b) “Pek çok” ayrı yazılır: **pek çok yeni kitap.** c) İkilemelerin arasına virgül konmaz: **koşa koşa.** ç) Durum bildiren ek kelimeye bitişik yazılır: **koşarcasına.**

Ne öğrendik?

1. Aşağıdaki sözleri doğru yazınız: (bir kaç / birkaç) sayfa, (bir hayli / birhayli) yol, (oldukça / olduk ça) uzun.

2. “Dinlemek” ve “okumak” fiillerine “-arak / -erek” ekini getirerek yazınız.

3. Bir ikileme kullanarak bir işin nasıl yapıldığını bildiren bir cümle kurunuz.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?
   A) Bu kitabı birkaç gün içinde bitirdim.
   B) Kütüphanede pek çok öğrenci vardı.
   C) Yemekten sonra bir az dinlendim.
   D) Kardeşim güle güle eve girdi.

Tuzağa düşme!

Yanılgı avı: Miktar ve durum bildiren kelimeler

- ✗ “Miktar bildiren kelimeler yalnızca fiilleri belirtir.” → ✓ Fiilleri, sıfatları ve başka zarfları da belirtir: oldukça küçük, çok sık.
- ✗ “Daha ile en aynı anlamı verir.” → ✓ Daha iki şeyi karşılaştırır, en ise en üst dereceyi bildirir.
- ✗ “Pek her cümlede çok anlamına gelir.” → ✓ Olumsuz cümlede “çok değil” anlamı verir: Pek hatırlamıyordum.
- ✗ “Fiilden türeyen her kelime durum bildirir.” → ✓ Fiile “nasıl?” diye sorarız. “Kararmadan, okuyunca” gibi kelimeler çoğu zaman “ne zaman?” sorusunun cevabıdır.
- ✗ “Koşa koşa sözü virgülle ayrılır.” → ✓ İkilemelerin arasına virgül konmaz: koşa koşa.

Notlarım

Konu Testi

✓ Ne öğrendik?

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz. Her sorunun doğru seçeneğini işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde miktar bildiren kelime bir sıfatı belirtmiştir?
   A) Kitapları çok severim.
   B) Bu dükkân oldukça küçük.
   C) Kütüphanede biraz dinlendik.
   D) Dükkâna çok sık gittim.

2. "Kitap … ilginçti ki bir solukta bitirdim." cümlesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
   A) o kadar
   B) biraz
   C) pek az
   D) en az

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde durum bildiren bir fiilimsi vardır?
   A) Kitabı dün okudum.
   B) Kitabı yavaş yavaş okudum.
   C) Kitabı sesli okuyarak bitirdim.
   D) Kitabı en çok sevdim.

4. "Gülümsedi. Kitabı bana uzattı." cümlelerinin durum bildiren bir fiilimsiyle birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?
   A) Gülümsedi ve kitabı bana uzattı.
   B) Gülümseyerek kitabı bana uzattı.
   C) Kitabı bana uzatınca gülümsedi.
   D) Gülümsedi, kitabı da bana uzattı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-madan / -meden" ekiyle kurulan kelime zaman bildirmektedir?
   A) Hiç düşünmeden cevap verdi.
   B) Beni sözümü kesmeden dinledi.
   C) Hava kararmadan eve döndük.
   D) Acele etmeden kitabı okudu.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?
   A) Kütüphanede bir çok yeni kitap var.
   B) Bu yol bir hayli uzun.
   C) Çocuklar koşa, koşa bahçeye çıktı.
   D) Kapıdan koşar casına çıktı.

KENDİME NOT

Bu konuda	Evet	Kısmen	Henüz değil
Metindeki miktar bildiren kelimeleri ve belirttikleri kelimeleri bulabiliyorum.			
Daha, en ve pek kelimelerinin cümleye kattığı anlamı ayırt edebiliyorum.			
Durum bildiren fiilimsileri “nasıl?” sorusuyla bulabiliyorum.			
İki cümleyi durum bildiren bir fiilimsiyle birleştirebiliyorum.			
Bu kelimelerin yazım kurallarını uygulayabiliyorum.			

Notlarım

Cevap Anahtarı

1. Okuyalım: Sahaftaki Yaz

1. Doğru sıra: 4, 2, 1, 3.
2. Kitapların tozunu alıp onları raflara dizdi, gelen müşterilere en sevdiği kitapları önerdi.
3. “Rıza Amca beni hiç sözümü kesmeden dinledi.”
4. **C.**

2. Ne Kadar? Miktar Bildiren Kelimeler

1. Örnek: “Bu kitap oldukça ilginçti.” / “Bu kitap çok ilginçti.”
2. Birinci cümle az zaman gerektiğini, ikinci cümle uzun zaman gerektiğini anlatır.
3. Örnek: “Bu şarkı pek güzel.” / “Bu şarkıyı pek sevmem.”
4. **B.**

3. Nasıl? Durum Bildiren Fiilimsiler

1. Örnek: “Kardeşim gülerek odaya girdi.” / “Kardeşim koşa koşa odaya girdi.”
2. “Nasıl cevap verdi?” sorusuna cevap verir.
3. Zaman bildirir; fiile “ne zaman vardık?” diye sorulur. Cevap “yağmur başlamadan” yani yağmurdan öncedir.
4. **B.** “Not alarak” okumanın nasıl yapıldığını bildirir. A’da zaman, D’de miktar bildiren kelime vardır.

4. Yazım ve Noktalama Köşesi

1. Birkaç sayfa, bir hayli yol, oldukça uzun.
2. Dinleyerek, okuyarak.
3. Örnek: “Ninem yavaş yavaş merdivenleri çıktı.”
4. **C.** “Bir az” yanlıştır; doğrusu “biraz” biçiminde bitişik yazılır.

Konu Testi

1. **B.** “Oldukça”, “küçük” kelimesinin derecesini belirtmiştir. A ve C’de fiil, D’de zarf belirtilmiştir.
2. **A.** “O kadar … ki” yapısı, ilginçliğin derecesinin yüksek olduğunu bildirir.

3 **C.** “Okuyarak”, bitirmenin nasıl yapıldığını bildirir ve fiilden türemiştir. B’deki “yavaş yavaş” da durum bildirir ama fiilden türemediği için fiilimsi değildir.

4 **B.** “Gülümseyerek” kelimesi, uzatmanın nasıl yapıldığını bildirir.

5 **C.** “Kararmadan” kelimesi “ne zaman döndük?” sorusunun cevabıdır.

6 **B.** “Bir hayli” ayrı yazılır. A’da “birçok”, C’de “koşa koşa”, D’de “koşarcasına” olmalıdır.

Notlarım